

Організаційні методи – засоби і способи здійснення організаційного виду діяльності з забезпечення реалізації державних функцій. До них відносять: програмування; прогнозування; дослідження; здійснення оперативного аналізу та ін. [1].

У деяких випадках методи розрізняються в залежності від діяльності держави на міжнародній арені й усередині країни, іноді – у залежності від особливостей державного управління, що розуміється в широкому смислі цих слів, наприклад, методи адміністративної діяльності докорінно відрізняються від правосуддя. Розрізняються методи економічні, адміністративні та ідеологічні. До першого відносять використання економічних важелів у державному управлінні, наприклад, зниження податків на виробництво визначених товарів для його збільшення, інвестиції коштів держави в ті або інші галузі економіки, що відповідає розподілу витрат державного бюджету, на міжнародній арені – договори про преференційну торгівлю (для товарів різних країн взаємно встановлюються більш сприятливі умови імпорту та експорту) [4].

Адміністративні методи пов'язані з підпорядкованістю, обов'язком виконання законних вказівок державних органів, посадових осіб, примусом, організаційною роботою. Ступінь примусу може бути неоднаковим. Серед методів примусу може бути і догани по службі, і штрафи за порушення правил дорожнього руху, і конфіскація майна (наприклад, можлива конфіскація в державний бюджет усієї суми доходів, з яким не виплачені податки), і карні покарання за злочини у відношенні суспільства, держави, особистості.

Ідеологічні методи пов'язані з виховною діяльністю держави. Так само, як і при класифікації форм здійснення функцій, виділяють правові і неправові методи, розрізняють демократичні та авторитарні методи здійснення функцій держави (останні пов'язані з насильством).

З погляду особливостей волевиявлення держави розрізняють методи стимулювання (заохочення), дозволу, охорони, вимоги, заборони, репресії.

Стимулювання широко застосовується державною владою в будь-якій країні для орієнтації поведінки учасників суспільних відносин (громадян, юридичних осіб та ін.), їхньої діяльності в такому напрямку, яку держава вважає за необхідне і яке визначають її органи. Так, звільнення від податків тієї частки прибутку, що йде на добродійність, розвиток культури, скорочує витрати держави на цю мету і разом з тим сприяє підтримці малозабезпечених шарів населення, загальнодоступності культурних досягнень. Для стимулювання іноземних капіталовкладень держава звичайно на кілька років звільняє підприємства з іноземним капіталом від сплати податків; держава стимулює розвиток іноземного туризму, поповнюючи цим державну скарбницю; установлюючи високі мита на деякі види ввезених у країну зарубіжних товарів, воно заохочує цим розвиток відповідних галузей промисловості своєї країни.

Таким чином, спрямованість діяльності держави вимагає виокремлення та поєднання форм та методів забезпечення функцій держави, що обов'язково повинні ґрунтуватись на загальнолюдських, правових цінностях суспільства.

Список використаних джерел:

1. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін.; За ред. В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 317 с.
2. Оксамытний В. В. Общая теория государства и права : учеб. для студ. вузов / В. В. Оксамытний. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 511 с.
3. Скакун О.Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун. – Вид. 4-ге, допов. і перероб. – Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. – 524 с.
4. Теорія держави і права : підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. – 468 с.

**Лещинська Анна Русланівна,
курсант 1 курсу ЦСФП НАВС
Науковий керівник:
Кривицький Ю.В., старший
викладач кафедри теорії держави**

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ІНСТИТУТУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Проголошення незалежності України стало подією світового масштабу, з якою розпочався не лише новий відлік української державності, але майже водночас суспільство новопосталої держави поринуло у вируючі, глибинні соціальні перетворення. Саме такі, численні перетворення обнадіювали кожного, спокушаючи чекати на прогресивні дії та, донедавна недоступні, – демократичні суспільно-державницькі здобутки. Не залишилася осторонь реформаторських процесів юридична наука й освіта, котрі, порівняно з попередніми періодами існування українських держав, зазнали принципових оновлень, змінилися їх ідеологія, соціальна роль, зміст і нормативне закріплення [1, с. 18]. У цьому контексті особливої важливості набуває питання осмислення теоретико-правових засад розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства.

Місцеве самоврядування є складовою частиною організації управління суспільством [2, с. 186]. Розвинуте місцеве самоврядування є ознакою сильної держави. У період державних криз, беручи на себе питання життєзабезпечення на локальному рівні, місцеве самоврядування сприяє збереженню і зміцненню держави. У періоди між кризами місцеве самоврядування відіграє стабілізуючу роль, забезпечуючи надання місцевих послуг і знімаючи соціальну напругу в суспільстві [3, с. 162, 436].

За слушним твердженням В.В. Копейчикова, основи організації місцевого управління та самоврядування впливають на процеси, що пов'язані зі становленням громадянського суспільства, здійсненням режиму парламентаризму, захистом прав і свобод людини та громадянина [4, с. 4]. В юридичній енциклопедичній літературі під громадянським суспільством розуміється система взаємодії в межах права вільних і рівноправних громадян та їх добровільно сформованих об'єднань, що перебувають у відносинах конкуренції і солідарності, поза безпосереднім втручанням держави, яка створює умови для їх вільної участі в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Громадянське суспільство має складну структуру. Воно охоплює економічні сфери й інститути (приватну власність, ринок, вільну працю, підприємництво), організацію і діяльність об'єднань громадян (територіальних громад, органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення, політичних партій, профспілок, творчих асоціацій, релігійних громад, соціальних рухів), що добровільно сформувалися, сферу освіти, виховання, науки, культури, сім'ю, систему засобів масової інформації. Головним суб'єктом громадянського суспільства є автономна особа [5, с. 57].

У межах комплексного підходу О.В. Батанов місцеве самоврядування пропонує розглядати як: 1) інститут сучасного конституціоналізму; 2) елемент системи конституційного ладу; 3) право територіальної громади – жителів села або добровільного об'єднання в сільську громаду жителів кількох сіл, селища чи міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення; 4) політикоправовий інститут демократії, який гарантує участь жителів територіальних колективів в управлінні публічними справами місцевого значення; 5) вид публічної (муніципальної) влади; 6) інститут громадянського суспільства; 7) вид соціального управління [6, с. 196].

У сучасній Україні на конституційному рівні визнається та гарантується місцеве самоврядування (ст. 7 Конституції України), яке визначається як право територіальної громади – жителів села, чи добровільного об'єднання в сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (ст. 140 Основного Закону України). Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Система місцевого самоврядування в Україні включає територіальну громаду; сільську, селищну, міську раду; сільського, селищного, міського голову; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст. Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад. При цьому сільські, селищні,

міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.

Система місцевого самоврядування – визначена законодавством цілісна, структурно та функціонально впорядкована сукупність місцевих жителів, органів і посадових осіб місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення, що існують і діють на єдиних принципах і разом складають таку специфічну форму організації місцевої влади як місцеве самоврядування. У вузькому розумінні – це певний організаційно-правовий механізм здійснення місцевого самоврядування в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці – села, селища, міста – сукупністю суб'єктів місцевого самоврядування [6, с. 207]. У широкому розумінні категорія система місцевого самоврядування не обмежується її організаційною структурою та включає механізм взаємодії суб'єктів місцевого самоврядування, форми безпосередньої муніципальної демократії, правові, організаційні, бюджетно-фінансові, економічні відносини між ними та іншими суб'єктами громадянського суспільства та публічної влади, організаціями, установами, підприємствами тощо. Організаційна та функціональна єдність системи місцевого самоврядування побудована на інших засадах, ніж система державної влади. У загальному плані система суб'єктів місцевого самоврядування організовується та функціонує на трьох територіальних рівнях: територіальна громада, асоціації та інші форми добровільних об'єднань територіальних громад і районних, обласних рад, які ієрархічно не підпорядковуються одне одному, а діють згідно з принципом субсидіарності.

Правовий статус територіальних громад, а також органів і посадових осіб місцевого самоврядування порядок їх утворення та діяльності визначається Законами України: «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р.; «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 7 червня 2001 р.; «Про органи самоорганізації населення» від 11 липня 2001 р.; «Про статус депутатів місцевих рад» від 11 липня 2002 р.; «Про асоціації органів місцевого самоврядування» від 16 квітня 2009 р.; «Про місцеві вибори» від 14 липня 2015 р. тощо.

У сфері місцевого самоврядування в Україні існує низка проблем економічного, політичного, соціального та юридичного змісту, які слід вирішувати лише в комплексі. Засобом комплексного вирішення вказаних проблем є започатковані в Україні реформи, а саме: адміністративна, муніципальна, а також реформа територіального устрою [7, с.513]. Нагальними напрямками реформування сільських селищних, міських рад залишаються формування кадрового потенціалу та підвищення кваліфікації обраних депутатів місцевих рад і посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також законодавче закріплення та вдосконалення механізмів контролю за діяльністю місцевих рад з боку територіальних громад, залучення громадськості до прийняття важливих рішень з питань, що перебувають у компетенції місцевого самоврядування [7, с.524].

Отже, якою б не була стратегія і тактика проведення реформи місцевого самоврядування в Україні, її головна мета – це побудова ефективної системи місцевої публічної влади як інституту громадянського суспільства, завданням якої є забезпечення соціально-економічних і культурних потреб членів територіальної громади.

Список використаних джерел:

1. Бевзенко В. М. Сучасні тенденції вітчизняного адміністративного права й адміністративного процесу / В. М. Бевзенко // Адміністративний процес: сучасний стан та шляхи вдосконалення : мат. круглого столу (м. Запоріжжя, 10 груд. 2013 р.) / за ред. В. М. Огаренка, А. О. Монаєнка та ін. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – С. 18 – 21.
2. Основи конституційного права України : підруч. / [М. І. Козюбра, А. М. Колодій, В. В. Копейчиков (кер.) та ін.] ; за ред. В. В. Копейчикова. – Стер. вид. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 288 с.
3. Куйбіда В. С. Міське самоврядування України в контексті розвитку місцевої демократії : [монографія] / В. С. Куйбіда, М. С. Куйбіда, О. О. Бабінова. – Хмельницький : Вид-во ХУУП, 2008. – 468 с.
4. Копейчиков В. В. Проблема самоврядування і її розв'язання в західних демократіях і в Україні : [лекція] / В. В. Копейчиков. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2000. – 32 с.

5. Скакун О. Ф. Юридический научно-практический словарь-справочник (основные термины и понятия) / О. Ф. Скакун, Д. А. Бондаренко ; под общ. ред. О. Ф. Скакун. – Х. : Эспада, 2007. – 488 с.

6. Мала енциклопедія конституційного права / [Ю. Л. Бошицький, О. В. Батанов, Н. П. Гаєва та ін.] ; за заг. ред проф. Ю. Л. Бошицького ; Київ. Ун-т права НАН України. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 462 с.

7. Актуальні проблеми конституційного права України : підруч. / [В. В. Букач, О. І. Клименко, О. Г. Колб та ін.] ; за заг. ред. проф. А. Ю. Олійник. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 554 с.

**Лозова Тетяна Олегівна, здобувач
освітньогорівнямагістр
юридичнопсихологічного
факультету НАВС
Науковий керівник: Власенко В.П.,
доцент кафедри теорії держави та
права НАВС, кандидат юридичних
наук**

МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ – ЗАГРОЗА ПРАВАМ І СВОБОДАМ ЛЮДИНИ

Світовий (міжнародний) тероризм перетворився на загальнолюдське лихо, що не знає кордонів. Він становить одну із найсерйозніших загроз для міжнародного миру і безпеки та є головною загрозою фундаментальним правам людини. Протистояти цій загрозі можна лише об'єднавши зусилля. Щоб запобігти тероризму, викоринити його джерела, треба детально розібратися з причинами, які його породжують і зрозуміти витоки цього страшного виклику сучасності. Тероризм як явище постійно і радикально змінює форми, обирає дедалі нові об'єкти і стосується майже кожної людини, у якому куточку планети вона б не жила [4].

Тероризм у всіх формах і проявах, своїми масштабами та інтенсивністю перетворився у одну з найбільш гострих і злободенних проблем глобальної значимості. Прояв тероризму включає у себе масовість людських жертв, руйнування духовних, матеріальних, культурних цінностей, які неможливо відтворити століттями, породжує ненависть і недовіру між соціальними і національними групами.

Масштабність проявів сучасного міжнародного тероризму, необхідність безупинної боротьби з ним, передусім правовими методами, зумовлює актуальність обраної теми.

Дослідженню питання тероризму присвячені праці зарубіжних вчених: С. Акуавіва “Герилья і революційна війна в Італії”, А. Минуччі “Тероризм і криза в Італії”, Л. Стортоні “Аналіз однієї терористичної організації: Прима Лінія”, Ж. Пакуіно “Походження і загальні риси: про одне дослідження італійського тероризму”, С. Анчел “Міфи враженої свідомості”, У. Лакера “Тероризм” та ін. У зазначених працях досліджуються причини, мотиви, механізми і психологія здійснення терористичних актів, прогнозується майбутнє і пропонуються конструктивні ідеї ефективної стратегії боротьби з тероризмом [4, с. 178]. Проблеми тероризму досліджували вітчизняні вчені, такі як: В. Антипенко, Б. Березовський, Т. Бояр-Созанович, В. Ємельянов, В. Романюк, В. Тихий. Праці цих авторів містять розробку кримінально-правового аспекту тероризму й аналіз норм про відповідальність за тероризм в українському законодавстві.

Таким чином, вищезазначені вчені привернули увагу не тільки до ступеня небезпеки проявів тероризму, але і заклали методологічний фундамент для плідного дослідження цього феномену, що є необхідною передумовою для його подолання та недопущення.

Враховуючи те, що існує велика кількість визначень поняття “тероризм”, ми виходимо з розуміння значення слова тероризм, що походить від латинського “terror” і означає “страх”, “жах” [1, с. 24]. А також притримуємось думки М.Бекмурзин, який тероризм визначає “як політику і практику досягнення політичної мети з допомогою терору, це практика залякування супротивника шляхом фізичного насильства, аж до його знищення” [1, с. 25]. Слід відзначити, що це ретельно спланована